

Olga Dąbrowska-Cendrowska¹
Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce
ORCID ID: 0000-0002-7527-3789
e-mail: cendrowska@ujk.edu.pl

Sylwetki polityczek i polityków na łamach „Wysokich Obcasów Ekstra” (2010-2019)

ABSTRAKT

Prasa kobieca, jako składnik polskiego systemu medialnego, była analizowana przez reprezentantów różnych dyscyplin naukowych. Badano m.in.: jej zawartość tematyczną, cechy formalne poszczególnych magazynów, kwestie własnościowe, problemy definicyjne, wewnętrzną subsegmentację itd. Jednak analiza literatury przedmiotu wykazała, że brakuje zarówno monografii poszczególnych, współczesnych czasopism kobiecych, jak i badań nad ich zawartością. W związku z powyższym niniejszy artykuł stanowi próbę uzupełnienia luki w badaniach zawartości prasy kobiecej pod kątem reprezentacji sylwetek polityków i polityczek. Do analizy, celowo, wybrano magazyn luksusowy „Wysokie Obcasy Extra”, którego pierwszy numer ukazał się w 2010 r. Autorka postawiła sobie za cel omówienie najważniejszych wydarzeń w historii periodyku, określenie jego miejsca w grupie magazynów luksusowych istniejących na polskim rynku prasowym. Ponadto starała się odpowiedzieć na następujące pytania: jak kształtowała się dynamika zmian w sposobie prezentacji sylwetek polityków w latach 2010-2019, jakie postaci dominowały, jak wyglądał stosunek ilościowy między reprezentantami polskiej i zagranicznej sceny politycznej, z uwzględnieniem poszczególnych narodowości oraz jak wyglądała ilościowa reprezentacja ze względu na płeć prezentowanych polityków.

SŁOWA KLUCZE: „Wysokie Obcasy Extra”, politycy, prasa kobieca, magazyny luksusowe

Wstęp

Współczesne magazyny kobiece, czyli te wydawane po 1989 roku, nie są częstym przedmiotem badań. Wydaje się, że dla młodych naukowców związanych

¹ Data złożenia tekstu do Redakcji „MiS”: 18.10.2021 r.; data zatwierdzenia tekstu do druku: 17.11.2021 r.

z dyscypliną nauki o komunikacji społecznej i mediach szeroko rozumiane media internetowe, nowe technologie informacyjno-komunikacyjne i media społecznościowe są naturalnym, pierwszym wyborem.

Prasa kobieca natomiast zawsze była źródłem do badań dla przedstawicieli innych dyscyplin m.in.: historyków, literaturoznawców, językoznawców politologów, bibliologów, którzy na podstawie analizy treści próbowali rozwikłać różnorodne problemy badawcze. Także te związane w prezentacją polityki na łamach prasy kobiecej czy funkcjonowaniem kobiet w sferze publicznej². Analiza literatury przedmiotu wykazała, że jedynie kilka czasopism kobiecych ukazujących się w czasie transformacji ustrojowej i później doczekało się naukowych opracowań. Do tej grupy periodyków należą „Kobieta i Życie” oraz „Przyjaciółka”³. Poza tymi dwoma periodykami, które mają długą historię funkcjonowania na polskim rynku prasowym badaczy interesował także, debiutujący w 1990 roku „Twój Styl”⁴. Oczywiście krótkie informacje dotyczące różnych magazynów kobiecych, w tym także „Wysokich Obcasów Extra” znalazły się w artykułach analizujących poszczególne segmenty prasowe lub badających określony problem na łamach wybranych magazynów luksusowych⁵.

² Zob. m.in.: E. Maj, *Dziennikarki prasy dla kobiet w Polsce 1918-1939. Portret zbiorowy na podstawie publicystycznego samoopisu*, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2020, s. 173-251; tejsze, *Wzorzec parlamentarzystki w prasie dla kobiet w Polsce międzywojennej*, „Czasopismo Naukowe Instytutu Studiów Kobietych” 2019, nr 1, s. 73-104.

³Z. Sokół, „Kobieta i Życie”(1945-2002), „Studia Bibliologiczne Akademii Świętokrzyskiej” 2005, t. 9, s. 63-94; tejsze, *Tygodnik „Przyjaciółka” czasopismo dla kobiet cz. 3: „Przyjaciółka” w latach 1989-2002*, „Studia Bibliologiczne Akademii Świętokrzyskiej” 2004, t. 8, s. 195-215; U. Sokołowska, *Kobiety w przestrzeni publicznej w periodyku „Kobieta i Życie” (1999-2002)* – referat wygłoszony podczas VIII Spotkania Członków Zespołu i Współpracowników Ośrodka Badań Historii Kobiety Instytutu Studiów Kobietych przy współpracy Pracowni Historii Kobiety w Katedrze Historii Kultury Uniwersytetu w Białymstoku, 7-8-9 października 2021 r.; A. Walczak-Szwed, *Obraz wyborów kontraktowych na łamach prasy dla kobiet*, „Czasopismo Naukowe Instytutu Studiów Kobietych” 2019, nr 1, s. 151-170; tejsze, *Prasa jako narzędzie społecznej i politycznej aktywizacji kobiet w latach 1989-1992. Polska prasa dla kobiet w czasie transformacji ustrojowej*, „Czasopismo Naukowe Instytutu Studiów Kobietych” 2020, nr 2, s. 110-137; tejsze, *Redaktorki polskiej prasy dla kobiet w latach 1989-1992* – referat wygłoszony podczas VIII Spotkania Członków Zespołu i Współpracowników Ośrodka Badań Historii Kobiety Instytutu Studiów Kobietych przy współpracy Pracowni Historii Kobiety w Katedrze Historii Kultury Uniwersytetu w Białymstoku, 7-8-9 października 2021 r.

⁴Zob. m.in.: M. Adamik-Szysiak, *Grupa Bauer Media w Polsce. Działalność i kierunek rozwoju*, [w:] *Inwestycje koncernów na polskim rynku medialnym. Wybrane zagadnienia*, red., L. Pokrzycka, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2012, s. 51-96; R. Filas, *Polskie czasopisma w XXI wieku – rozwój czy kryzys*, „Zeszyty Prasoznawcze” 2007, nr 1-2, s. 7-41; O. Dąbrowska-Cendrowska, *Wysokonakładowe magazyny lifestylowe w Polsce w pierwszej dekadzie XXI – kryzys, stagnacja czy rozwój*, „Rocznik Bibliologiczno-Prasoznawczy” 2013, nr 16, s. 119-136; tejsze, *Krystyna Kofta jako reprezentantka felietonistów „Twojego Stylu” w latach 1990-2009*, [w:] *Mistrzowie literatury czy dziennikarstwa?*, red. K. Wolny-Zmorzyński, W. Furman, J. Snopek, Wydawnictwo Poltext, Warszawa 2011, s. 61-73.

⁵K. Ciszewska, *List czy e-mail do redakcji? Zmiana gatunku na podstawie analizy tekstów w „Wysokich Obcasach Extra” i portalu foch.pl*, w: *Adepci dziennikarstwa o dziennikarstwie. Młode dziennikarstwo*, t. 1., red. G. Filip, M. Patro-Kucab, R. Słabczyński, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2016, s. 63-73; O. Dąbrowska-Cendrowska, *Zmieniająca się rzeczywistość prasy kobiecej w Polsce w latach 1989-2019*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Kielce 2020, s. 106-107; O. Kłusek, *Trywializacja feminizmu. Pop-feminizm*,

W literaturze przedmiotu dostrzega się „białe plamy” w badaniach nad poszczególnymi tytułami prasy kobiecej ukazującymi się po 1989 roku. Zwłaszcza nad ich budową formalną, zawartością, pełnionymi funkcjami⁶, czyli nad ich rolą w społeczeństwie. Danièle Bussy-Génevois zauważyła, że badanie prasy kobiecej umożliwia dostęp do informacji na temat historii cywilizacji, zwyczajów, obyczajów czy życia codziennego⁷. Prasa kobieca jest zatem źródłem do badań nad kobietą i jej funkcjonowaniem w życiu prywatnym, jak i sferze publicznej.

W związku z powyższym Autorka postanowiła zbadać jeden z najmłodszych magazynów ekskluzywnych ukazujących się na polskim rynku prasowym – „Wysokie Obcasy Extra”⁸. Postawiła sobie za cel omówienie najważniejszych wydarzeń w dziesięcioletniej historii periodyku, określenie jego miejsca w grupie magazynów luksusowych istniejących na polskim rynku prasowym oraz prezentację sylwetek polityczek i polityków. Badania miały na celu zweryfikowanie hipotezy, czy we współczesnej prasie kobiecej jest miejsce na prezentację polityczek i polityków? Jeśli tak, to czy dominują kobiety? Należy w tym miejscu przypomnieć, że International Federation of Periodical Press kierując się kryterium adresata reklamy określiła czasopisma kobiece mianem magazynów konsumenckich (*consumer magazines*)⁹, czyli „lekkich, łatwych i przyjemnych” skoncentrowanych jedynie na bieżących sprawach związanych ze sferą prywatną kobiety. Tym bardziej zasadnym wydaje się badanie zawartości „Wysokich Obcasów Extra”, aby odpowiedzieć na pytania: jak kształtowała się dynamika zmian w sposobie prezentacji sylwetek polityków w latach 2010-2019, jakie postaci dominowały, jak wyglądał stosunek ilościowy między reprezentantami polskiej i zagranicznej sceny politycznej, z uwzględnieniem poszczególnych narodowości oraz jak wyglądała ilościowa reprezentacja ze względu na płeć prezentowanych polityków¹⁰.

Zakres chronologiczny rozważań wyznaczają 2010 i 2019 rok. Pierwsza z wymienionych dat nie podlega dyskusji, gdyż wówczas, wiosną ukazał się pierwszy numer „Wysokich Obcasów Extra”. W 2020 roku rozpoczęła się w Europie pandemia wywołana przez Covid-19, która wpłynęła na globalny rynek mediów, w tym także na rynek i zawartość prasy kobiecej. W związku z tym badania

latte-feminizm i girlpower w kobiecej prasie ilustrowanej segmentu luksusowego, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2017.

⁶Zob. O. Dąbrowska-Cendrowska, *Jak żyć. Poradnikowe funkcje periodycznych mediów adresowanych do kobiet w Polsce w XXI wieku*, Wydawnictwo Aspra JR, Warszawa 2018.

⁷D. Bussy-Génevois, *Aproximación metodológica a la prensa paramujeres en España (1931-1936)*, [w:] *La prensa de los siglos XIX y XX. Metodología, ideología e información. Aspectos económicos y tecnológicos: I Encuentro de la Historia de la Prensa*, red. C. Garitaonandia, T. M. de Lara, Bilbao 1996.

⁸W 2014 roku w Polsce pojawiła się „Uroda Życia” periodyk wydawany przez Edipresse Polska.

⁹W. Pisarek, *Wstęp do nauki o komunikowaniu*, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2008, s. 136.

¹⁰Zob. O. Dąbrowska-Cendrowska, *Sylwetki polityków na łamach luksusowych magazynów adresowanych do kobiet w Polsce w latach 1989-2018. Analiza porównawcza*, „Media Biznes Kultura” 2019, nr 2, s. 57-71.

zakończono na 2019 roku. Ta perspektywa czasowa pozwoliła uchwycić dynamikę zmian w prezentacji sylwetek polityków zarówno pod względem, płci, narodowości, ról społecznych i sposobów ich prezentacji.

„Wysokie Obcasy Extra” – magazyn luksusowy dla kobiet aktywnych

Magazyny luksusowe¹¹ na polskim rynku medialnym to interesujący i rozwijający się segment prasowy. Badacze prasy twierdzą, że czasopisma te kształtują określone postawy społeczne, normy i zwyczaje oraz styl życia osobistego i zawodowego¹².

W latach 1990-2020 segment magazynów luksusowych dla kobiet tworzyło 11 periodyków¹³. Po trzy tytuły miały firmy Burda International oraz Bauer Media. Do pierwszej z nich należały: „In Style”, „Glamour” i „Elle”. Do drugiej: „Twój Styl”, „Pani” i najmłodszy na rynku „Well”¹⁴. Marquard Media zaoferował czytelnikom „Cosmopolitan”¹⁵ i „Joy”. Po jednym tytule miały Agora SA, - „Wysokie Obcasy Extra”, Wydawnictwo Zwierciadło – „Zwierciadło” i Edipresse Polska – „Urodę Życia”. W tabeli pierwszej zaprezentowano magazyny luksusowe dla kobiet ukazujące się na polskim rynku w latach 1990-2020.

Tab. 1. Segment magazynów luksusowych dla kobiet

L.p.	Tytuł	Rok powstania	Wydawca	Redaktorzy naczelni 2020 r.
1	„Twój Styl”	1990 2002	Wydawnictwo Prasowe „Twój Styl” Bauer Media	Jacek Schmidt
2	„Pani”	1991 2005	Agencja Wydawniczo-Reklamowa „Wprost” Bauer Media	Monika Stukonis

¹¹ Autorka używa zamiennie określenie ekskluzywne lub z „najwyższej półki”.

¹² Zob. też.: T. Mielczarek, *Monopol, pluralizm, koncentracja. Środki komunikowania masowego w Polsce w latach 1989-2006*, Warszawa 2007, s. 171-190; E. Zierkiewicz, *Czasopisma life-stylowe dla mężczyzn – (pozorna) opozycja dla prasy kobiecej*, „Studia Socjologiczne” 2008, nr 1, s. 45-75.

¹³ Autorka skoncentrowała się na magazynach, które pojawiły się na polskim rynku prasowym w latach 1990-2015 i nie zostały zlikwidowane lub zawieszono. Świadomie pominęła miesięcznik „Marie Clair”, który mimo trzech prób nie zdomował się na rynku oraz ukazujący się jedynie przez pół roku magazyn „Amelia”.

¹⁴ W lutym 2018 roku Bauer poszerzył ofertę o „Well”. Magazyn miał się wpisać w strategię inwestowania w rodzime marki, a nie pisma na licencji. Jednak w maju 2018 roku periodyk został zlikwidowany, a ze współpracy z firmą wycofała się redaktor magazynu, Dorota Wellman.

¹⁵ W 2019 roku wydawnictwo Marquard Media zrezygnowało z wydawania papierowych wersji „Cosmopolitan”, „Joy” oraz „CKM” tłumacząc swoją decyzję zmianą polityki wydawniczej firmy i skupieniem się na ofercie dostępnej w sieci.

3	„Zwierciadło”	1994	Zwierciadło sp. z o.o.	Paulina Stolarek Joanna Olekszyk
4	„Elle”	1994 2006	Hachette Filipacchi Burda International	Marta Drożdż Joanna Lorynowicz
5.	„Cosmopolitan”	1997 2019	Marquard Media Polska Likwidacja pisma	Joanna Mroczkowska
6.	„Glamour”	2003	Burda International	Katarzyna Dąbrowska
7.	„Joy”	2006 2019	Marquard Media Polska Likwidacja pisma	Martyna Zagórska
8.	„In Style”	2008 2018	Burda International Likwidacja pisma	Anna Zejdlar-Ibisz
9.	„Wysokie Obcasy Extra”	2010	Agora SA	Ewa Wieczorek Aleksandra Klich
10.	„Uroda Życia”	2014	Edipresse Polska	Anna Maruszczyk Sylwia Niemczyk- Opońska
11.	„Well”	2018 2018	Bauer Media Likwidacja pisma	Dorota Wellman

Źródło: Badania własne.

Porównując dane ze średniej sprzedaży egzemplarzowej w subsegmencie magazynów luksusowych w latach 2010-2018¹⁶ widać wyraźnie, że liderem był „Twój Styl”, który był poza konkurencją. „Wysokie Obcasy Extra” uplasowały się na czwartej pozycji za „Panią” i „Zwierciadłem”, a przed „Elle” i „Urodą Życia”. Dokładne dane ilustruje tabela 2.

Tab.2. Średnia sprzedaż magazynów luksusowych w latach 2010-2018

Rok	„Twój Styl”	„Pani”	„Zwierciadło”	„Cosmopolitan”	„Elle”	„In Style”	„Joy”	„Glamour”	„Wysokie Obcasy Extra”	„Uroda Życia”
2010	292	114	91	121	73	87	159	116	106	
2011	239	103	94	112	73	88	138	111	91	
2012	227	98	94	93	73	70	113	98	86	
2013	216	86	84	89	66	56	92	87	88	
2014	207	79	79	91	61	57	89	75	83	74

¹⁶Porównano dane ze sprzedaży w latach 2010-2018, ponieważ bazowano na wynikach publikowanych przez ZKDP. Ostatnie pełne dane są za 2018 r.

2015	202	72	74	79	53	48	79	66	72	72
2016	200	82	65	65	53	40	59	57	74	81
2017	184	78	94	50	46	29	60	43	74	77
2018	159	71	101	35	47	19	32	45	68	63

Źródło: Badania własne.

Kwartalnik „Wysokie Obcasy. Extra” zadebiutował na rynku w kwietniu 2010 roku nakładem 100 tys. egz. Pismo zostało dobrze przyjęte przez czytelniczki, w konsekwencji wydawca musiał dodrukować 40 tys. egz. Zadowolająca sytuacja „Wysokich Obcasów Extra” na rynku wydawniczo-prasowym przełożyła się na zmianę periodyczności z kwartalnej na dwumiesięczną. Natomiast, cztery lata od debiutu, w kwietniu 2014 roku magazyn stał się miesięcznikiem. Niemal od początku funkcjonowania na rynku, czyli od września 2010 r., „Wysokie Obcasy Extra” były dostępne w aplikacji na iPada¹⁷. Należy przypuszczać, że tym sposobem Agora SA doprecyzowała grupę docelową periodyku. Pierwszą redaktorką naczelną przedsięwzięcia została Anna Borowiec¹⁸. Kolejno tę funkcję pełniły: Paulina Reiter (od 26.04.2010 r. do 04.05.2016), Ewa Wieczorek (od 05.09.2016 r. do 31.05.2021 r.) oraz Aleksandra Klich (od 01.06.2021 r.). Wydawca czasopisma, spółka Agora S.A., podkreślił: „Wysokie Obcasy Extra kierujemy do osób wykształconych, aktywnych, ciekawych świata, zainteresowanych kulturą, psychologią, polityką, ale także otwartych na niebanalne propozycje modowe i kulinarne”¹⁹. Warto w tym miejscu podkreślić, że po raz pierwszy w profilowaniu grupy docelowej w określaniu konkretnych zainteresowań pojawiła się tematyka dotycząca polityki, co miało przełożenie na zawartość tematyczną.

W 2014 roku wydawca rozpoczął wizerunkową kampanię promocyjną magazynu pod hasłem „Wysokie Obcasy Extra – miesięcznik do czytania”. Podkreślając tym samym, że na łamach pisma znajdują się przede wszystkim obszernie materiały dziennikarskie, które uzupełniają fotografie, nie odwrotnie. Agnieszka Rożewska, wydawca magazynu stwierdziła: „Wysokie Obcasy Extra od swoich pierwszych numerów cieszą się dużym zainteresowaniem czytelników i zaufaniem reklamodawców, świadczą o tym dobre wyniki sprzedaży i czytelnictwa. Jednocześnie magazyn stanowi atrakcyjną i wyjątkową ofertę w segmencie luksusowych pism dla kobiet, co podkreślamy w nowej kampanii wizerunkowej. Znaleźliśmy swój kawałek rynku i czytelniczego i reklamowego”²⁰. Agora adresowała swój luksusowy magazyn do kobiet młodych i ambitnych.

¹⁷ <https://wyborcza.biz/biznes/7,177151,8377516,wysokie-obcasy-extra-na-ipadzie.html?disableRedirects=true>, (17.10.2020).

¹⁸ „Wysokie Obcasy. Extra” 2010, nr 1, s. 7.

¹⁹ <http://www.wirtualnemedial.pl/arttykul/wysokie-obcasy-extra-ukaza-sie-jako-niezalezny-tytul> - (28.07.2019).

²⁰ <http://www.rynekprasowy.pl/wysokie-obcasy-extra-miesiecznikiem/> - [dostęp: 27.07.2019].

Zarówno wiek czytelniczek, jak i strategia rozwoju firmy, którą dogłębnie zaprezentowała Jolanta Dzierżyńska-Mielczarek²¹, wpłynęły na rozbudowanie kanałów dystrybucji treści publikowanych w periodyku. „Wysokie Obcasy Ekstra” udostępniano w rozszerzonej wersji cyfrowej dostępnej w aplikacjach na smartfony i tablety z systemami operacyjnymi iOS i Android.

Polityczki i politycy w „Wysokich Obcasów Ekstra” – metodologia badań

Chcąc uchwycić dynamikę zmian w sposobie prezentacji sylwetek polityków w latach 2010-2019, wskazać dominujące postaci, wskazać reprezentantów polskiej i zagranicznej sceny politycznej oraz ilościową reprezentację ze względu na płeć zdecydowano się na celowy dobór próby, którą stanowiły wszystkie numery wybranego magazynów. Łącznie korpus badawczy tworzyło 79 numerów „Wysokich Obcasów Ekstra”. Jednostką pomiaru był artykuł, na łamach którego najczęściej publikowano informacje dotyczące jednego polityka. Zdarzały się też teksty prezentujące od 2 do 6 postaci. Były to swoistego rodzaju przeglądy. Dlatego prezentując wyniki badań odniesiono się zarówno do liczby opublikowanych tekstów, jak i liczby zaprezentowanych sylwetek.

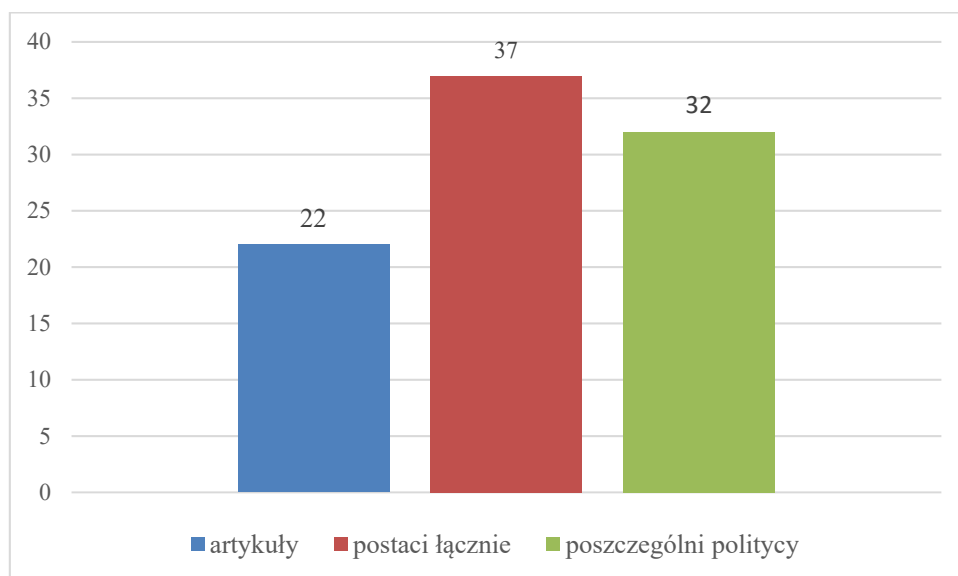
Przyjęto założenie, że polityk to osoba, dla której zarządzanie władzą państwową jest pracą, zawodem, profesją, za którą otrzymuje wynagrodzenie. Do tej grupy celowo włączono pierwsze damy oraz postaci z rodów królewskich, które na łamach publikowanych artykułów były przedstawiane w kontekście sprawowanej funkcji. Wyłoniono te postaci, które w latach 1990-2019 zajmowały się polityką.

„Obcokrajowcy górą” – wyniki badań

W latach 2010-2019 redakcja opublikowała 22 artykuły prezentujące sylwetki 32 różnych polityków. W tej grupie znalazło się pięć postaci tj. Robert Biedroń, Księżna Diana, Donald Thrupp, Angela Merkel, Theresa May, o których pisano dwukrotnie. W sumie 37 razy pisano o politykach, reprezentujących różne partie polityczne i różne kraje. Dane ilustruje wykres 1.

²¹ Więcej na ten temat zob.: J. Dzierżyńska-Mielczarek, *Dywersyfikacja w polskich mediach – moda czy konieczność*, „Rocznik Bibliologiczno-Prasoznawczy” 2012, nr 4, s. 43-58.

Wykres 1. Politycy na łamach „Wysokich Obcasów Extra”

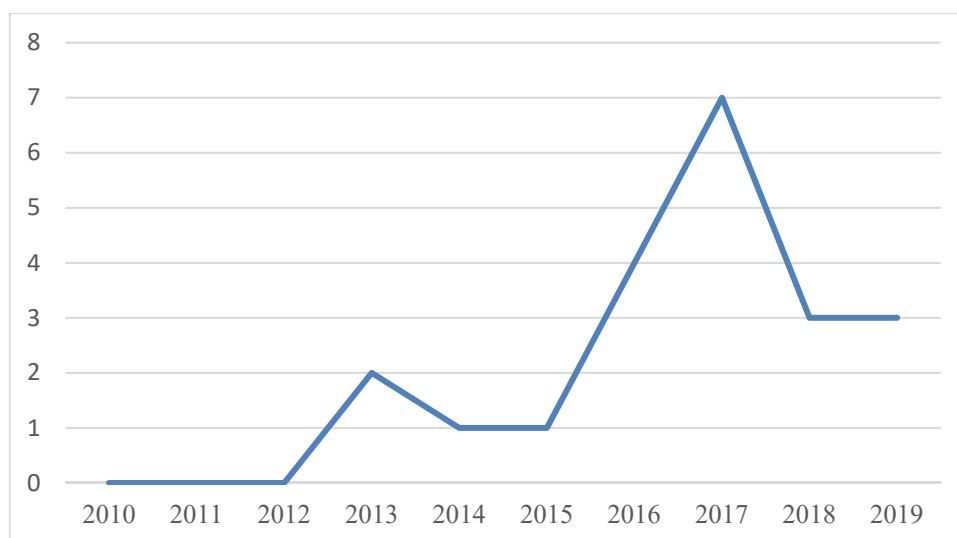
Źródło: Badania własne.

W badanym okresie z różnym natężeniem pisano o politykach. Najwięcej artykułów, 7 opublikowano w 2017 roku. Nieco mniej, 4 w 2016 r. Po 3 w 2018 r. i 2019 r. W latach 2010-2013, czyli wówczas kiedy magazyn ukazywał się jako kwartalnik, a następnie dwumiesięcznik nie opublikowano żadnego artykułu prezentującego osobę zajmującą się polityką. Taka sytuacja może wynikać zarówno z faktu, że „Wysokie Obcasy Extra” jako nowy magazyn luksusowy na polskim rynku mediów, szukał swojej formuły i miejsca w tym segmencie prasowym, jak i osoby redaktora naczelnego. We wrześniu 2016 roku tę funkcję zaczęła pełnić Ewa Wieczorek, która zapewne wywarła wpływ na zawartość tematyczną czasopisma. Już w listopadowym numerze z tego właśnie roku ukazały się dwa artykuły. Jeden dotyczący życia zawodowego Hillary Clinton²², drugi pt. *One mają władzę*²³ prezentujący sylwetki 9 kobiet parających się polityką. Z danych zamieszczonych na wykresie nr 2 widać wyraźnie, że od 2016 roku wzrosła liczba tego typu artykułów.

²²M. Staniszevska, *Pierwsza*, „Wysokie Obcasy Extra” 2016, nr 11, s. 44-53.

²³N. Waloch-Matlakiewicz, *One rządzą światem*, „Wysokie Obcasy Extra” 2016, nr 11, s. 58-61.

Wykres 2. Frekwencyjność prezentacji sylwetek polityków w latach 2010-2019

Źródło: Badania własne.

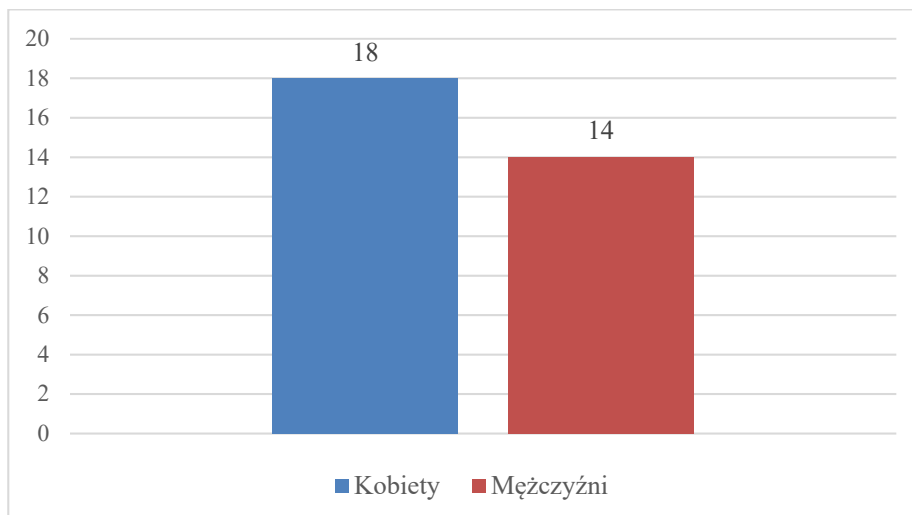
Analizując zebrany materiał pod względem kategorii płci widać, że redakcja „Wysokich Obcasów Extra” nieco częściej pisała o polityczkach niż politykach. W latach 2010-2019 przybliżono sylwetki 18 kobiet i 14 mężczyzn²⁴. Można przypuszczać, że dążenie do równowagi wynikało z przyjętej linii programowej magazynu, w którą wpisano równouprawnienie ze względu na płeć. W gronie mężczyzn dominowali powszechnie znani politycy, często od lat zasiadający w rządzie lub będący w opozycji, generalnie na scenie politycznej. W prezentacji kobiet redakcja sięgała po zdecydowanie mniej znane postaci. Przykładem może być premier Nowej Zelandii – Jacinda Ardern²⁵ czy senatorka ze Stanów Zjednoczonych – Elizabeth Warren²⁶. Wykres 3 ilustruje omawianą kategorię.

²⁴Por. O. Dąbrowska-Cendrowska, „Kobiety górą” – sylwetki polityków i polityczek na łamach „Twojego Stylu” w latach 1990-2019 - [w druku].

²⁵M. Staniszevska, *Jacinda Ardern. Premier w ciąży*, „Wysokie Obcasy Extra” 2018, nr 3, s. 74-77.

²⁶K. Wężyk, *Szeryfka zadłużonych*, „Wysokie Obcasy Extra” 2019, nr 3, s. 36-41.

Wykres 3. Porównanie liczby sylwetek polityków ze względu na płeć

Źródło: Badania własne.

Inaczej ukształtowała się reprezentacja polityków ze względu na narodowość. Zdecydowanie częściej prezentowano sylwetki obcokrajowców (25 postaci), niż Polaków (7 postaci). Z grupy obcokrajowców dominowały osoby ze Stanów Zjednoczonych (8 postaci) i Wielkiej Brytanii (6 postaci). Prezentowano także sylwetki kobiet u władzy z krajów Litwa, Estonia, Nowa Zelandia, Chile, Liberia, Korea Południowa, koncentrując się w tekście na pracy zawodowej, pełnionej funkcji w rządzie. Z politykami z Polski najczęściej dziennikarze przeprowadzali wywiady np. z Joanną Kluzik-Rostowską²⁷, Robertem Biedroniem²⁸, Markiem Borowskim²⁹. Pisząc o postaciach reprezentujących zagraniczne sceny polityczne autorzy bazowali na książkach i zagranicznej prasie („Guardian”, „New York Times”, „New Zealand Herald”, „Observer”, „DallyTelegraph”, „New Yorker”, „Vouge US”, „Cosmopolitan”, „The Atlantic”) oraz serwisach internetowych (krytykapolityczna.pl, politician.com, elle.com, CNN.com) opisujących życie zawodowe i prywatne bohatera artykułu³⁰. Wszystkie artykuły były bogato ilustrowane. W tabeli nr 3 przedstawiono wszystkie postaci, o których pisano w „Wysokich Obcasach Extra”.

²⁷G. Giedrys, *Jolanta Kluzik-Rostowska. Roztropna i zdegradowana*, „Wysokie Obcasy Extra” 2013, nr 2, s. 34-39.

²⁸N. Waloch-Matlakiewicz, *Luzuję gorset i robię swoje*, „Wysokie Obcasy Extra” 2016, nr 5, s. 48-55; K. Sulej, *Prezydencie, nie wypadaj*, „Wysokie Obcasy Extra” 2017, nr 11, s. 132-135.

²⁹M. Jałoszewski, *No, weźcie udział w czymś*, „Wysokie Obcasy Extra” 2016, nr 1, s. 52-59.

³⁰M. Staniszevska, *Pierwsza*, „Wysokie Obcasy Extra” 2016, nr 11, s. 44-53; tejsze, *Jacinda Ardern. Premier w ciąży*, „Wysokie Obcasy Extra” 2018, nr 3, s. 74-77.

Tab. 3. Polityczki i politycy w „Wysokich Obcasach Extra”

L.p.	Imię i nazwisko	Wysokie Obcasy Extra rok i numer	Liczba art.	Kraj
1.	Joanna Kluzik-Roztowska	2013 nr 2	1	Polska
2.	Księżna Diana	2013 nr 5; 2017 nr 9	2	Wielka Brytania
3.	Wojciech Jaruzelski	2014 nr 4	1	Polska
4.	Angela Merkel	2015 nr 10; 2016 nr 11	2	Niemcy
5.	Barack Obama	2015 nr 10	1	Stany Zjednoczone
6.	Emmanuel Macron	2015 nr 10	1	Francja
7.	Vladimir Putin	2015 nr 10	1	Rosja
8.	Janusz Palikot	2015 nr 10	1	Polska
9.	George Bush	2015 nr 10	1	Stany Zjednoczone
10.	Bill Clinton	2015 nr 10	1	Stany Zjednoczone
11.	Hillary Clinton	2016 nr 11	1	Stany Zjednoczone
12.	Michelle Bachelet	2016 nr 11	1	Chile
13.	Dalina Grybauskaitė	2016 nr 11	1	Litwa
14.	Park Geun-Hye	2016 nr 11	1	Korea Południowa
15.	Theresa May	2016 nr 11; 2019 nr 5	2	Wielka Brytania
16.	Ellen Johnson-Sirlesf	2016 nr 11	1	Liberia
17.	Erna Solberg	2016 nr 11	1	Norwegia
18.	Kersti Kaijuland	2016 nr 11	1	Estonia
19.	Małgorzata II	2016 nr 11	1	Dania
20.	Alice Roosevelt	2017 nr 3	1	Stany Zjednoczone
21.	Robert Biedroń	2016 nr 5; 2017 nr 11	2	Polska
22.	Królowa Elżbieta II	2016 nr 1	1	Wielka Brytania
23.	Królowa Wiktoria	2017 nr 6	1	Wielka Brytania
24.	Donald Thrumpp	2017 nr 5; 2017 nr 4	2	Stany Zjednoczone
25.	Księże Karol	2017 nr 9	1	Wielka Brytania
26.	Jacinda Ardern	2018 nr 3	1	Nowa Zelandia
27.	Winston Churchill	2018 nr 2	1	Wielka Brytania
28.	Alexandria Ocasio-Gortez	2018 nr 11	1	Stany Zjednoczone

29.	Tadeusz Mazowiecki	2019 nr 6	1	Polska
30.	Lech Wałęsa	2019 nr 6	1	Polska
31.	Elizabeth Warren	2019 nr 3	1	Stany Zjednoczone
32.	Marek Borowski	2016 nr 1	1	Polska

Źródło: Badania własne.

Zakończenie

„Wysokie Obcaszki Extra” – czasopismo wydawane przez firmę Agora SA to magazyn, który na polskim rynku prasowym zadebiutował w 2010 r. Nowatorska formuła wydawnicza, ciekawa zawartość tematyczna, nie stroniąca od tematów trudnych i kontrowersyjnych oraz precyzyjne określona grupa docelowa sprawiły, że magazyn zadomowił się w nasyconym segmencie magazynów luksusowych. Analizując wyniki ze sprzedaży egzemplarzowej widać, że periodyk walczył o czytelniczki z „Elle”, „Zwierciadłem”, i z „Panią”. Poza konkurencją pozostawał lider segmentu magazynów luksusowych „Twój Styl”.

Na łamach „Wysokich Obcaszki Extra”, jak wynika z przeprowadzonych badań, z różnym natężeniem prezentowano sylwetki polityczek i polityków. Więcej artykułów, opisujących ich życie zawodowe i prywatne, redakcja opublikowała w latach 2016-2019, co najprawdopodobniej ma związek z pełnieniem funkcji redaktorki naczelnej przez Ewę Wieczorek. Dla „Wysokich Obcaszki Extra” polityk to zarówno kobieta, jak i mężczyzna, dlatego nie zaznaczyła się wyraźna dominacja jednej z płci, tak jak w przypadku „Twojego Stylu”. Zdecydowanie częściej natomiast prezentowano zagranicznych polityków pracujących w różnych krajach, nie tylko w Europie. Kobiety prezentowano w cyklu pt. „One rządzą światem”. Przybliżając działalność polityków i polityczek związanych z polską sceną polityczną wykorzystywano wywiad prasowy, który dopełniał bogaty materiał fotograficzny. Inaczej prezentowano postaci z zagranicy. Niezależnie od kraju pochodzenia postaci dominowały artykuły problemowe.

Autorka ma świadomość, że zaprezentowane wyniki badań to jedynie wstęp do dalszej, dogłębnej analizy jakościowej zebranego materiału, dzięki której uda się uchwycić kolejne zależności wynikające choćby z kalendarza wyborczego, przynależności do partii politycznych, funkcji redaktora naczelnego, ważnych wydarzeń politycznych o charakterze międzynarodowym i zawartości tematycznej. Tym artykułem starała się, czasami chaotycznie, uzupełnić jedną z „białych plam” w badaniach współczesnej prasy kobiecej. Jednak, jak powiedziała Klementyna z Tańskich Hofmanowa „w długiej drodze niepodobna nie potknąć się, nie pośliznąć.

Kto nie stąpa, nie zmorduje nogi, ale też nie znajdzie”³¹.

Bibliografia

- Borowiec A., *Gdy książniczka się nudzi*, „Wysokie Obcasy Extra” 2013, nr 5, s. 34-41.
- Borowiec N., *Dwie miny na krzyż*, „Wysokie Obcasy Extra” 2016, nr 1, s. 34-45.
- Giedrys G., *Jolanta Kluzik-Rostowska. Roztropna i zdegradowana*, „Wysokie Obcasy Extra” 2013, nr 2, s. 34-39.
- Giedrys G., *Wizerunkowy turniej garbusów*, „Wysokie Obcasy Extra” 2015, nr 10, s. 38-43.
- Jałoszewski M., *No, weźcie udział w czymś*, „Wysokie Obcasy Extra” 2016, nr 1, s. 52-59.
- Jałoszewski M., *Ojciec dał mi tylko jednego klapsa*, „Wysokie Obcasy Extra” 2014, nr 4, s. 20-28.
- Nogaś M., *Underwood wygrałby z Trumpem*, „Wysokie Obcasy Extra” 2017, nr 5, s. 96-101.
- Rachid Chehab M., *Lady Gadżet*, „Wysokie Obcasy Extra” 2017, nr 9, s. 48-53.
- Staniszewska M., *Jacinda Ardern. Premier w ciąży*, „Wysokie Obcasy Extra” 2018, nr 3, s. 74-77.
- Staniszewska M., *Jagodowa książniczka*, „Wysokie Obcasy Extra” 2017, nr 4, s. 58-62.
- Staniszewska M., *Pierwsza*, „Wysokie Obcasy Extra” 2016, nr 11, s. 44-53;
- Staniszewska M., *Sfinks*, „Wysokie Obcasy extra” 2019, nr 5, s. 52-57.
- Staniszewska M., *Szanuj krzątanię*, „Wysokie Obcasy Extra” 2018, nr 11, s. 50-55.
- Sulej K., *Prezydencie, nie wypadaj*, „Wysokie Obcasy Extra” 2017, nr 11, s. 132-135.
- Szymanik G., *Aparat z dżemem*, „Wysokie Obcasy Extra” 2019, nr 6, s. 48-53.
- Waloch-Matlakiewicz N., *Luzuję gorset i robię swoje*, „Wysokie Obcasy Extra” 2016, nr 5, s. 48-55;
- Waloch-Matlakiewicz N., *One rządzą światem*, „Wysokie Obcasy Extra” 2016, nr 11, s. 58-61.
- Wężyk K., *Jak kot z mopsem*, „Wysokie Obcasy Extra” 2018, nr 2, s. 70-76.
- Wężyk K., *Kieszonkowy Herkules*, „Wysokie Obcasy Extra” 2017, nr 6, s. 78-84.
- Wężyk K., *Książniczka Alice*, „Wysokie Obcasy Extra” 2017, nr 3, s. 84-90.
- Wężyk K., *Szeryfka zadłużonych*, „Wysokie Obcasy Extra” 2019, nr 3, s. 36-41.
- Withelock A., *Książka Karol i prognoza pogody*, „Wysokie Obcasy Extra” 2017, nr 9, s. 46-47.

Opracowania:

- Adamik-Szysiak M., *Grupa Bauer Media w Polsce. Działalność i kierunek rozwoju*, [w:] *Inwestycje koncernów na polskim rynku medialnym. Wybrane zagadnienia*, red., L. Pokrzycka, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2012, s. 51-96.
- Bussy-Gènevies D., *Aproximación metodológica a la prensa paramujeres en España (1931-1936)*, [w:] *La prensa de los siglos XIX y XX. Metodología, ideología e información. Aspectos económicos y tecnológicos: I Encuentro de la Historia de la Prensa*, red. C. Garitaonandia, T. M. de Lara, Bilbao 1996.
- Ciszewska K., *List czy e-mail do redakcji? Zmiana gatunku na podstawie analizy tekstów w „Wysokich Obcasach Extra” i portalu foch.pl*, w: *Adepci dziennikarstwa o dziennikarstwie. Młode dziennikarstwo*, t. 1., red. G. Filip, M. Patro-Kucab, R. Słabczyński, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2016, s. 63-73
- Dąbrowska-Cendrowska O., *Jak żyć Poradnikowe funkcje periodycznych mediów adresowanych do kobiet w Polsce w XXI wieku*, Wydawnictwo Aspra JR, Warszawa 2018.
- Dąbrowska-Cendrowska O., *Krystyna Kofta jako reprezentantka felietonistów „Twojego Stylu” w latach 1990-2009*, [w:] *Mistrzowie literatury czy dziennikarstwa?*, red. K. Wolny-Zmorzyński,

³¹K. Hofmanowa z Tańskich, *Dzieła*, t. 3., red. N. Żmichowska, Nakładem Spółki Wydawniczej Gebethner, Wolff, Michał Glücksberg, Maurycy Orgelbrand, Edward Wende, Warszawa 1876, s. 290.

- W. Furman, J. Snopek, Wydawnictwo Poltext, Warszawa 2011, s. 61-73.
- Dąbrowska-Cendrowska O., *Wysokonakładowe magazyny lifestylowe w Polsce w pierwszej dekadzie XXI – kryzys, stagnacja czy rozwój*, „Rocznik Bibliologiczno-Prasoznawczy” 2013, nr 16, s. 119-136.
- Dąbrowska-Cendrowska O., *Zmieniająca się rzeczywistość prasy kobiecej w Polsce w latach 1989-2019*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Kielce 2020.
- Dzierżyńska-Mielczarek J., *Dywersyfikacja w polskich mediach – moda czy konieczność*, „Rocznik Bibliologiczno-Prasoznawczy” 2012, nr 4, s. 43-58.
- Filas R., *Polskie czasopisma w XXI wieku – rozwój czy kryzys*, „Zeszyty Prasoznawcze” 2007, nr 1-2, s. 7-41.
- <http://www.rynekprasowy.pl/wysokie-obcasy-extra-miesiecznikiem/> - [dostęp: 27.07.2019].
- <http://www.wirtualnemedial.pl/artykul/wysokie-obcasy-extra-ukaza-sie-jako-niezalezny-tytul> - [dostęp: 28.07.2019].
- Klusek O., *Trywializacja feminizmu. Pop-feminizm, latte-feminizm i girlpower w kobiecej prasie ilustrowanej segmentu luksusowego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2017.
- Maj E., *Dziennikarki prasy dla kobiet w Polsce 1918-1939. Portret zbiorowy na podstawie publicystycznego samoopisu*, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2020.
- Maj E., *Wzorzec parlamentarzystki w prasie dla kobiet w Polsce międzywojennej*, „Czasopismo Naukowe Instytutu Studiów Kobięcych” 2019, nr 1, s. 73-104.
- Mielczarek T., *Monopol, pluralizm, koncentracja. Środki komunikowania masowego w Polsce w latach 1989-2006*, Warszawa 2007, s. 171-190;
- Pisarek W., *Wstęp do nauki o komunikowaniu*, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2008.
- Sokołowska U., *Kobiety w przestrzeni publicznej w periodyku „Kobieta i Życie” (1999-2002)* – referat wygłoszony podczas VIII Spotkania Członków Zespołu i Współpracowników Ośrodka Badań Historii Kobięcych Instytutu Studiów Kobięcych przy współpracy Pracowni Historii Kobięcych w Katedrze Historii Kultury Uniwersytetu w Białymstoku, 7-8-9 października 2021 r.
- Sokół Z., *„Kobieta i Życie”(1945-2002)*, „Studia Bibliologiczne Akademii Świętokrzyskiej” 2005, t. 9, s. 63-94.
- Sokół Z., *Tygodnik „Przyjaciółka” czasopismo dla kobiet cz. 3: „Przyjaciółka” w latach 1989-2002*, „Studia Bibliologiczne Akademii Świętokrzyskiej” 2004, t. 8, s. 195-215.
- Walczak-Szwed A., *Obraz wyborów kontraktowych na łamach prasy dla kobiet*, „Czasopismo Naukowe Instytutu Studiów Kobięcych” 2019, nr 1, s. 151-170;
- Walczak-Szwed A., *Prasa jako narzędzie społecznej i politycznej aktywizacji kobiet w latach 1989-1992. Polska prasa dla kobiet w czasie transformacji ustrojowej*, „Czasopismo Naukowe Instytutu Studiów Kobięcych” 2020, nr 2, s. 110-137.
- Walczak-Szwed A., *Redaktorki polskiej prasy dla kobiet w latach 1989-1992* – referat wygłoszony podczas VIII Spotkania Członków Zespołu i Współpracowników Ośrodka Badań Historii Kobięcych Instytutu Studiów Kobięcych przy współpracy Pracowni Historii Kobięcych w Katedrze Historii Kultury Uniwersytetu w Białymstoku, 7-8-9 października 2021 r.
- Zierkiewicz E., *Czasopisma life-stylowe dla mężczyzn – (pozorna) opozycja dla prasy kobiecej*, „Studia Socjologiczne” 2008, nr 1, s. 45-75.

**Profiles of Female and Male Politicians in ‘Wysokie Obcasy Ekstra’
(2010-2019)**

Summary

The women's press, as a component of the Polish media system, was analysed by representatives of various scientific disciplines. Among other things, its thematic content, formal features of particular magazines, ownership issues, definition problems, internal sub-segmentation etc. have been examined. However, the analysis of the literature on the subject has shown that there is a lack of both monographs of individual contemporary women's magazines and research on their content. Therefore, this article is an attempt to fill the gap in the research on the content of women's press in terms of the representation of female politicians. For the purpose of the analysis, the luxury magazine ‘Wysokie Obcasy Ekstra’ was chosen, the first issue of which was published in 2010. The author set herself the goal of discussing the most important events in the history of the periodical, defining its place in the group of luxury magazines existing on the Polish press market. Moreover, she tried to answer the following questions: what was the dynamics of changes in the way of presenting politicians' profiles in the years 2010-2019, which characters dominated, what was the quantitative relation between the representatives of the Polish and foreign political scene, taking into account particular nationalities, and what was the quantitative representation by gender of the presented politicians.

Keywords: ‘Wysokie Obcasy Ekstra’, politicians, women’s press, luxury magazines